

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת ויגש

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

עצו של אברהם

בפרשתנו מסופר על ירידתו של יעקב אבינו לארץ מצרים על מנת לפגוש את יוסף בנו לאחר שלא ראה אותו כ"ב שנים. אולם לפני שיעקב ירד למצרים, התורה מספרת שהוא הלך לבאר שבע.

ומבאר המדרש (בר"ר צד, ד): יעקב אבינו הלך לבאר שבע קודם ירידתו למצרים כדי לקצוץ את הארזים שנטע אברהם אבינו בביתו שבבאר שבע, כמו שנאמר: "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם" (בראשית כא, לג). אלא שעדיין נצרך להבין מדוע נזקק יעקב דוקא לאותם ארזים שנטע אברהם בבאר שבע? לכן מוסיף המדרש ומבאר שזהו משום שהתנוצצה ביעקב אבינו רוח הקודש וראה שכאשר יצאו בני ישראל ממצרים הקב"ה יצוה אותם לבנות לו משכן מעצי ארזים (עצי שיטים), ולאחר שיעמידו את הקרשים של המשכן יצטרכו להשיג קרש שיכנס בתוך כל קרשי המשכן, מקצה המשכן ועד קצהו השני, כמו שנאמר: "והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה" (שמות כו, כח) ודבר זה לא יהיה להם בהישג יד, ולכן דאג יעקב אבינו להביא עימו את אותו ארז שנטע אברהם שהיה מתאים למידה הזאת.

אך הנה, בנוסף לביאורו של המדרש שיעקב הוצרך לעצו של אברהם בגלל הבריה התיכון, יש להוסיף טעם לשבח למה שהוצרך יעקב דוקא לעצים של אברהם אבינו, ונקדים: ענין נטיעת האשל (עץ ארז) על ידי אברהם, כי עץ הארז הוא עץ גבוה וחסון ולכן הוא מבטא את מידת הגאווה (ראה רש"י לויקרא יד, ד), ובא אברהם לרמוז בכך שהגם שבכל דרכיו היה אוחז במידת ענוה, אולם כשהיה מדובר בענינים הנוגעים לעבודת הבורא הוא היה נוהג בגאווה ובחוזק, ועומד על המשמר בתוקף ובגאון כעץ ארז גבוה וחסון.

ולפי הקדמה זו יובן היטב מה ששאלנו מתחילה: מדוע הוצרך יעקב אבינו ללכת במיוחד לבאר שבע לקצוץ את הארזים שנטע אברהם, וכי חסרו ארזים במצרים?!

אולם הביאור לכך הוא: מכיון שצפה יעקב אבינו שבירידה זו שהוא יורד למצרים תתחיל בעצם גזירת הגלות, ועתידים זרעו להיות משועבדים שם במשך הרבה שנים. והבין יעקב אבינו שאם ח"ו ינהגו בניו במצרים בענוה של שקר ויתביישו ביהדותם בפני המצרים הרשעים בסופו של דבר ינטשו את כל דרך אבותיהם הקדושה ויתבוללו עם המצרים הרשעים. וכדי שיחזיקו מעמד מול טומאת מצרים יהיה עליהם לאחוז דוקא במידת הגאווה הקדושה, "ויגבה ליבו בדרכי ה'", ולעמוד על משמר קדושתם בתוקף ובגאון כעץ ארז גבוה וחסון כנ"ל.

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

לגרש את הזבוב

כתוב שיצר הרע דומה לזבוב (ברכות ס"א ע"א), למה דוקא לזבוב? כי אם נשים לב נראה שזבוב כל פעם שמגרשים אותו הוא חוזר שוב, הוא לא מתייאש, הוא לא עוזב את האדם עד שאותו אדם נותן לו מכה והורג אותו. אבל בזה האדם מעיד על עצמו שהוא לא עדין נפש - אסור להרוג אף בריה, אפילו זבוב אסור להרוג, אסור ליטול חיים של אף אחד, חוץ מדבר שמזיק, כגון נחשים ועקרבים שמזיקים, שאז יש מצוה להורגם, אבל סתם להמית בעל חי זה לא כל כך טוב, צריך להזהר שלא להמית בעלי חיים, זה מסוכן מאד, יש קטרוגים על זה בשמים.

ראה דבריהם בגמרא (ב"מ פ"ה ע"א) שהיסורין של רבי על ידי מעשה באו ועל ידי מעשה הלכו, כיון שהוא ריחם על כמה חולדות קטנות, שכאשר ראה את השפחה שלו מנקה את הבית וזורקת אותם החוצה, הוא ביקש ממנה שתניח להם, שכן כתוב "ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמ"ה), אמרו בשמים הואיל ורבי מרחם, נרחם עליו גם כן. כלומר להרוג זה דבר קשה מאד, רק שצריכים סבלנות, אפשר להבריה את הזבוב שוב ושוב עד שימאס לו, כך צריך לעשות גם ליצר הרע שדומה לזבוב, לגרש אותו עוד פעם ועוד פעם, עד שישתלק, וצריך להתפלל אל ה' שיעזור לנו להתגבר על היצר, כי בלי תפילה אף אחד לא יכול להנצל.

זמני השבת

צאת השבת:	הדלקת נרות:
17:17 ר"ת 17:51	16:26 ירושלים
17:16 ר"ת 17:46	16:24 תל אביב
17:15 ר"ת 17:46	16:24 חיפה
17:18 ר"ת 17:51	16:27 באר שבע

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

הכל נעלם

כשהייתי בהריון נשלחתי על ידי הרופא לבצע סקירת מערכות לעובר. במהלך סקירת המערכות התגלו בכליות של הבן שלי ציסטות, הרופא ביקש מאיתנו לעקוב אחרי זה ולוודא שזה לא גודל ומתפשט חס וחלילה בכליות. אני ובעלי נלחצנו מאוד ובדאגה ובדמעות שלחתי את בעלי למורינו הרב יורם מיכאל אברג'ל לבקש ממנו ברכה שהכל יעבור בשלום, בעלי הגיע למורינו הרב נתן לו את תוצאות הבדיקה הרב הסתכל על צילומי אולטרסאונד, ובירך אותנו ללידה קלה ואמר לבעלי שאין לו מה לדאוג והכל בעזרת ה' יהיה בסדר.

עברו כמה חודשים מאז הבדיקה ובשעה טובה ילדתי בן, לאחר הלידה עשו בדיקה לבן שלי - וגילו לצערנו שאותם ציסטות שגילו בהריון המשיכו לגדול. במקום להלחץ אני ובעלי בחרנו לא לחשוש ולבטוח במילותיו של מורינו הרב "שהכל בעזרת ה' יהיה בסדר".

לאחר כשנה הלכנו לבדיקת מעקב, טכנאית האולטרסאונד עשתה לבן שלי בדיקת אולטרסאונד במשך כמעט שעה... עד שהתייאשה ואמרה לנו "אתם בטוחים שהיה לו ציסטות? אני מנסה ומנסה לחפש ולא רואה כלום ולא מוצאת שום דבר!"

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

הלכות סעודה שלישית של שבת קודש

שאלה: האם מותר לכתחילה לאכול סעודה שלישית קודם תפילת מנחה של שבת?
תשובה: לכתחילה צריך להתפלל מנחה של שבת קודם אכילת סעודה שלישית, וכן מנהג קהילות קודש עם ישראל בכל המקומות. ומי שיודע בעצמו שלא יוכל לאכול סעודה שלישית אחר תפילת המנחה, יאכלנה קודם שיתפלל תפילת המנחה. אולם אם יכול לאכלה אחר תפילת המנחה, לא יאכלנה קודם, ובדיעבד שכבר אכלה קודם תפילת המנחה, יצא ידי חובתו.

שאלה: האם אפשר לצרף חלה קפואה להיות לחם משנה בסעודה שלישית, או שמא צריך שהחלה תהיה ראויה לאכילה בזמן הברכה?

תשובה: מעיקר הדין אפשר לצרף חלה קפואה ללחם משנה, אולם במקום שאפשר בנקל להשיג חלה או לחמניה שהם ראויים לאכילה באותה שעה, טוב ונכון לעשות כן.

שאלה: האם נשים חייבות בסעודה שלישית?

תשובה: נשים אף הן חייבות בסעודה שלישית, הואיל והושוו נשים לאנשים לכל הלכות שבת. ועוד, שאף הן היו באותו הנס של ירידת המן לבני ישראל. וצריך כל אדם להזהיר בלשון של זהורית ובמאור פנים לבני ביתו לקיים מצוה יקרה זו שבזכותה ניצלים מחבלי משיח וממלחמת גוג ומגוג.

ולכן אותם בתי כנסיות שעורכים בהם סעודה שלישית לזיכוי הרבים, מצוה עליהם להשפיע כפעם בפעם על בני ביתם שלא ימנעו מקיום מצוה יקרה זו. ואדם שיודע שעל ידי שיבוא לביתו לסעוד סעודה שלישית, בני ביתו יקיימו אף הם מצוה זו, חובה קדושה מוטלת עליו, לבוא לביתו ולזכותם בדרכי נועם ושמחה, ושכר פסיעות יש לו. וכן מנהגו של מרן עטרת ראשנו אאמו"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל בשיבתו הקדושה, שכל אחד סועד סעודה שלישית בביתו לזכות את אנשי ביתו, והנזהרים במצוה יקרה זו ינוחו להם ברכות על ראשם ששומעים דברי חכמים.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

שלוש מידות

הקשה רבי נח מקארוב: כתוב במסכת אבות:

"הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם". ומידות מגונות אחרות אינן מוציאות את האדם מן העולם?

והסביר כך:

יש קנאה, יש תאוה ויש כבוד המותרים. קנאה - קנאת ה' צבא-ות. תאוה - למצוות, וכבוד - שמינית שבשמינית.

והנה, גם הקנאות הכשרה, התאוה הרצויה והכבוד המותר - עלולים להוציא את האדם מן העולם.

ענקי הרוח

מעשיות על גדולי וחכמי ישראל

ר' נתן מברסלב זיע"א - י' טבת

כילד ישב רבי נתן בבית הכנסת על ברכי סביו רבי יצחק דנציג, לידו ישבו זקני הקהילה שחיבבוהו והשתעשעו עמו. פעם אחת הלך לעולמו אחד הזקנים. הילד שלא ראה יותר את הזקן שאל את סבו מדוע הוא נעדר? "הוא נפטר" ענה לו סבו. מה הפירוש נפטר? שאל נתן בתמימות, "נפטר, פירוש: נפטר..." השיב לו הסב. אולם הילד לא הסתפק בתשובה זו. עליו לדעת בדיוק מה קרה לאותו זקן, מה עשו לו? והוא שואל את סבו, שמשיב "קברו אותו בקבר וכיסו אותו בעפר" מאותו יום, לא חדל הילד להרהר במוזרות הזו. האם זוהי תכלית החיים בעולם? שיקברוך ויכסוך בעפר. הילד גדל, אולם המשיך לילך בתמימות ופשיטות, לקיים התכלית האמיתית שלשמה הגיע לזה העולם. כאשר בגר רבי נתן הוא הגה בתורה יומם ולילה, עד שדבק בו הכינוי "העילוי מנמירוב".

בשנת תקצ"ה, החלה התנגדות עזה לר' נתן ולחסידי ברסלב. התנגדות זו הובילה לכליאתו הזמנית של ר' נתן על ידי השלטונות. אחרי שחרורו, נמלט ר' נתן מעיר לעיר באוקראינה, ושב לברסלב רק סמוך לפסח. זמן קצר לאחר מכן הוא הוגלה מברסלב, והושם תחת צו בית-משפט בעיר מולדתו, הוא נותר למעשה אסיר בנמירוב. ומשהחלו הרדיפות, שוב לא היה מי שעצרו. גבולות ההגיון קרסו ונעלמו, האמת טמנה פניה בקרקע, ורבי נתן נרדף עד צווארו. הלשנות שקריות לשלטונות, נסיון לגרשו לקצווי ארץ, גירוש מברסלב, מעצר - ומה לא... כל אלו היו מנת חלקו רק משום שלא נכנע, לא וויתר, והמשיך להפיץ את תורת רבו בעולם. משנפטר הרב יוזם המחלוקת, נחלשה ההתנגדות, ובתחילת שנת תקצ"ט שב רבי נתן לעיירתו, ברסלב.

נקודה בפרשה

נקודה למחשבה מאת מו"ד הגאון החיד"א שליט"א

בשמחה תמיד - בלי תרוצים

"וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת הָעֲגֻלֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַתִּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (בראשית מה, כז)

אומר הזוהר הקדוש שהשכינה אינה שורה במקום שיש בו עצב אלא במקום שיש שמחה וחדוה. לכן מעת שנמכר יוסף פסקה רוח הנבואה לשרות על יעקב אבינו, כיון שמאותו זמן ואילך היה יעקב אבינו שרוי בעצבות גדולה מאד, והשכינה הקדושה ועימה אף רוח הנבואה, אינן שורות על אדם עצוב. אך ברגע שנתבשר יעקב אבינו שיוסף בנו עודנו חי, חזרה לו בבת אחת כל השמחה והחדוה שהיו לו בעבר לפני שנמכר יוסף, על כן תכף ומיד חזרה רוח הנבואה לשרות עליו, כמו שנאמר: **"וַתִּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"** (בראשית מה, כז) מכל האמור נוכל ללמוד, שכל מי שרוצה לזכות שהשכינה תשרה בביתו, עליו לדאוג לכך שתמיד תהיה בביתו אווירה של שמחה, ולא עצבות וכעס וכל הדומה להן.

וכאשר השכינה שורה בבית, ממילא הבית מתמלא ברכה, וכן מתווסף השלום בין בני הבית. כשהקב"ה רואה אדם עצוב וכעסן, מיד הוא אומר לו: 'אינך יכול להישאר איתי. חפש לך אלוקים אחרים שיוכל לסבול אותך, אני אלוקים שלא יכל לסבול עצבות, כעס, לחץ וכו' וכו' - אני אוהב לשרות אך ורק על אנשים שמחים, סבלנים ורגועים'. כשהשכינה רוצה למצוא מקום לשרות בו, היא מחפשת את המקום השמח ביותר. לדוגמא: בעיר אחת ישנם מאה בתי כנסיות. השכינה עוברת מאחד לאחד ובודקת באיזה מהם יש הרבה שמחה, אנשים מחייכים, מתפללים וגבאים סבלניים וכו' - ושם היא קובעת את דירתה. לכן כשאתה מחפש היכן להתפלל, תלך תמיד למקום שיש בו אווירה טובה ושמחה, כי רק שם הקב"ה משרה את שכינתו. פשוט יש לה' יתברך סבל נורא וצער גדול מאנשים עצובים, ולכן הוא לא מוכן לשהות במחיצתם אפילו רגע אחד.

לפי דעת מורנו הבעל שם טוב הקדוש עיקר היסורים והעונשים שבאים על האדם בעולם הזה בפרנסה, עם אשתו, עם הילדים וכיו"ב. הכל בא עליו בגלל שהוא בעצבות. וכלל זה יהא בידך: כל דבר שיורד מן השמים צריך כלי. הכלי לברכה זוהי מידת השמחה. והכלי לכל היסורים שבעולם זוהי מידת העצבות, ה' יצילנו.

בדרכי אבותינו

סיפורי צדיקים לילדים מתקופת התנאים

רבי יוסי בן יועזר

יקום. לבו פָּעַם בְּפֶחַד וּבְחֶרֶטָה. הוא הבין
עד כִּמָּה הִתְרַחַק, עד כִּמָּה חָטָא.

נְחוּשׁ לְכַפֵּר עַל מַעֲשָׂיו, הִחְלִיט לְהִמִּית
אֶת עַצְמוֹ בְּאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין.

הוא תָּקַע קוֹרָה בְּאַדְמָה וְתָלָה עַצְמוֹ -
חֲנֹק. הָאִשׁ שֶׁהִבְעִיר שָׂרְפָה אֶת הַחֶבֶל,
וְהוּא נָפַל עַל חֶרֶב נְעוּצָה בְּאַדְמָה - הֶרֶג.
עָלָיו הִתְמוֹטְטָה חוֹמַת אֲבָנִים - סְקִילָה.
גִּיפּוֹ נִשְׂרָף בְּלֶהֱבוֹת - שָׂרְפָה.

בְּאוֹתוֹ רָגַע, בֵּין יְסוּרָיו, הָרִים רַבִּי יוֹסִי
בֶּן יוֹעֶזֶר אֶת עֵינָיו וְרָאָה אֶת נִשְׁמָתוֹ שֶׁל
יקום עוֹלָה לְשָׁמַיִם. נֶאֱמַר רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר:
"בְּשָׂעָה קָלָה קִדְּמָנִי זֶה לְגוֹ עֵדוֹ."

אחת כִּמָּה וְכִמָּה!"

כִּמוֹ חָץ מְרַעַל נִנְעָצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלִבּוֹ שֶׁל

שַׁבֵּת קִדָּשׁ, רַבִּי יוֹסִי בֶּן יוֹעֶזֶר נִגְרַר
בְּרַחוּבוֹת הָעִיר עַל יְדֵי הַיָּנִים, בְּדֶרֶכּוֹ אֶל
עֲמוּד הַתְּלִיָּה. בְּעֵינָיו שְׁלוֹוֹת קִבֵּל עָלָיו
אֶת הַדִּין.

לִפְתָּע, נִשְׁמַע קוֹל פְּרִסּוֹת סוֹס. הִיָּה זֶה
אֲחִינוֹ שֶׁצָּא לְתַרְבוּת רָעָה, יָקוּם אִישׁ
צְרוּרוֹת, רָכוֹב בְּגִאָּה עַל סוֹס אֲצִילִי.

יקום הִבִּיט בְּרַבִּי יוֹסִי וְצָחַק בְּלִגְלוּג:
"תִּרְאֶה אוֹתִי - עַל אֵיזָה סוֹס אֲדוֹנִי מוֹלִיךְ
אוֹתִי, וְאֵלּוּ לָאֵן מוֹלִיךְ אוֹתָךְ אֲדוֹנְךָ?"

רַבִּי יוֹסִי הִשִּׁיב לוֹ בְּעֵדִינּוּת, אַךְ בְּדִבְרֵי
חֲדָיִם כְּתַעַר: "אִם אָנִי, שְׂכָל חַי עֲשִׂיתִי
רְצוֹן ה', נֶעֱנֶשׁ כָּךְ - אַתָּה, שְׂמוֹרֵד בּוֹ, עַל

הידעת?

מַעֲיָדָה הַגְּמָרָא עַל יוֹסִי בֶּן יוֹעֶזֶר וְיוֹסִי בֶּן יוֹחָנָן שֶׁמִּיּוֹם שֶׁקִּבְּלוּ עִם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה וְעַד סוּף יְמֵיהֶם שֶׁל תַּנָּאִים
אֵלּוּ לֹא הָיוּ מַחְלֻקוֹת בְּהִלָּכָה וְהַכֵּל הָיָה פְּשׁוּט וּבָרוּר.

תַּנָּאִים אֵלּוּ וְעוֹד תַּנָּאִים נוֹסְפִים הַמְּזַכְרִים בְּפֶרֶק א' שֶׁל מַסֶּכֶת אָבוֹת נִקְרְאוּ זִיגוֹת, הָרִאשׁוֹן מִבִּינֵיהֶם הָיָה הַנָּשִׂיא
וְהַשְּׁנִי אֲבִי בֵּית הַדִּין.

פניני השבוע

אם תדע לשמור על העיניים שלך
שלא ישוטטו במקומות לא לך ויראו
רק טוב גם בך לא תשלוט העין וכך
תנצל מכל היזק ומכאוב.

העלון מוקדש:

לעילוי נשמת ישע בן חוה ז"ל
ולהצלחת י.מ.צ.א ביצוע
פרויקטים מקבוצת צפירי יעקב
להצלחת משפחת צפוני
לרפואת אהרון בן אסתר הי"ו
לע"נ קטורה בת רבקה ז"ל

הרב יורם הבטיח:

אני יודע שכולם צריכים הגנה, ואת ההגנה
לקחתי עלי...

"כל מי שפעם בחיים חתם לי הוראת קבע,
בשביל לחזק את הישיבה הקדושה שהיא מקום
להשראת שכינה, תפקידי להגן עליו".

ד"ר יורם
י.מ.צ.א